

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 10

Gorica - 6. marca 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Čemu hočemo ostati Slovenci?

Veliko je vprašanje, čemu hočemo ostati Slovenci, čemu hočemo ohraniti svojo narodnost. Na to vprašanje je odgovoril Prešeren Stanku Vrazu 26. X. 1840. K temu odgovoru dostavlja dr. Ozvald: »Prešernove besede so silno globoka filozofija zgodovine. Njih jedro je to, da je zadnji, to se pravi najvišji od življenja postavljeni cilj za vse narode isti: vsak je poklican po svoje prispevati k kulturni rasti človeštva do tega viška, da »koder sonce hodi, prepri iz sveta bo pregnan; da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak.«

Nam se pa ta odgovor zdi preprosten. Res je vsak narod po svoje poklican na prispevanje k splošni kulturi in, da je treba torej vsakemu narodu dati prilike za njegov individualni razmah. Toda vprašanje nastane v čem obstoji ta »svojestvenost« prispevanja.

Kakor vsak krščanski človek poleg svojega splošnega poklica in cilja Bogu služiti in se tako večno zveličati, hoče in mora spoznati v sebi, kateri je njegov konkretni »poklic«, za katerega ga je narava prav posebno opremila, podobno kažejo tudi različni znaki posameznih narodov na različne narodne poklice.

V čem je torej naš poklic, katera je konkretna kulturna ideja, ali kulturna opravičba obstoja našega naroda?

Odgovor je zapisan v narodu, čitljiv pa je v tistih njegovih genijih, ki so v sebi in v svojem življenju najbolj resnično in popolno izrazili, utesili in doživeli cel narod.

Do tu se najbrž vsi strinjamo. V odgovoru na to poslednje vprašanje pa je možna različnost mnenj. Za nas pa je gotovo dejstvo, da je zlasti v treh slovenskih možeh naš narod zaslužil svojo konkretno pot in

Optimizem in samozavest ZDA

Ko se je Acheson vrnil iz Lizbone v Ameriko, je takoj podal vladi v Beli hiši in na radiu narodu poročilo o sklepih lizbonske konferenec. Jedro govora je bilo tole: Konferenca je končana. Vlade so dovršile uspešno svoje poslanstvo. Sedaj imajo besedo parlamenti, da sklepe odobrijo. Tu je omenil francosko krizo. Kar se je dogodilo pred 24 urami v Parizu, dokazuje, da obstojijo za vlade razne težkoče. Francoska kriza pa prav nič ne spreminja rezultatov atlantske konferenec. Kriza je izbruhnila zaradi taks. Evropa ima gospodarske težkoče, ki jih pa bomo s skupnim naporom premagali. Politično najpomembnejši pa je konec njegovega govora, ki se dobesedno glasi: »Z vzpostavitev vojaškega ravnovesja na kontinentu ne ustvarjamo iz Evrope le trdnjavo svobode, marveč mi tudi napredujemo s hitrostjo, ki je zgodovina prej ne pozna, v združevanju Evrope. V tem procesu smo napravili naravnost orjaške korake. Zgodovina nam priča, da je poizkusil zdaj ta zdaj oni tiran zediniti Evropo s silo orožja. Vsi taki poizkusi so se izjalovili. Sedaj pa hočejo to združevanje izvesti svobodni narodi tako, da ustvarijo soglasje raznih interesov s svobodnim sporazumom, ki je dostojen demokratičnim in svobodnim narodom. Verujemo, da bodo demokracije uspele tam, kjer so vsi tirani odpovedali, in da bodo svetu odprle novo dobo miru in svobode, ki bo cvetela, ko ne bo na tirane niti spomina več.«

poslanstvo. Ti so:

Slomšek, Krek in Cankar. Slomšek ni bil umski genij, ni razvijal teoretičnih programov, bil pa je genij svetniške intuicije in razgrnil je pred nami program življenja dovršene svetniške osebnosti. V Slomškovem življenju in delu se nam odkriva podoba najresničnejšega Slovenca, velikega vana univerzalne Cerkve: škofa - svetnika in najidealnejšega Slovana. Slomšek je najpolnokrvnejši Slovenec in svetnik. Ti dve Slomškovi lastnosti sta znani po njegovih besedah, ki so zapoved preroka za vse naše čase in pokoljenja: »Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.« V luči slovanstva pa je Slomšek gledal bodočnost našega naroda, kar velja še posebej za nas Primorce, ne v zmagi ene civilizacije nad drugo, marveč v sporazumu, v soglasju Vzhoda in Zapada, v zedinjenju katoliške in ločene Cerkve. Njihova ideja versko-kulturna je cirilmetska ideja.

Tudi Krek je izrastel iz istih temeljev kakor Slomšek: iz čiste slo-

Nova kriza v Egiptu

Velik dogodek, ki je iznenadil svet v preteklem tednu, je bil padev vlade Maher Paše v Egiptu. En mesec je bil na vladi, pa je moral iti. Vzroki, zakaj je odstopil, so še nejasni. Kralj Faruk je zaupal sestavo nove vlade odvetniku Hilaliju Paši. V nedeljo je odgodil zasedanje parlamenta za en mesec.

Nezadovoljnost na Poljskem

Poljske radijske postaje dobivajo pravo poplavo pritožb svojih poslušalcev, ki opisujejo razne nevedčnosti in nerednosti na Poljskem. Zdaj je poljska komunistična vlada objavila, da mora vsaka pritožba navesti tudi ime in naslov pošiljatelja. Objava dostavlja, da je to potrebno samo zaradi informacij. Menda ni treba komentarja.

Zakaj je padla Faurova vlada?

Faure je imel veliko zaslugo, da je lizbonska konferenca zaključila tako uspešno svoje posle. Zato moramo najprej ugotoviti, da je francoski parlament odobril s precejšnjo večino sklepe lizbonske konferenec, ki obvezujejo tudi Francijo, da mora v teku tega leta postaviti na noge še sedem moderno oboroženih divizij. Zakaj ga je pa zbornica vendar vrgla? Vzrok njegovega padea je notranje politične narave in leži v psiholoških lastnostih demokratskih vladavin. Premnogi slabi demokrati ljubijo namreč, dokler ni resnične vojne, bolj svoje žepce in čuvajo raje osebne ter skupinske interese kot pa socialne in narodne. Ta lastnost je še najbolj svojstvena francoskemu preprostem človeku, pa žal tudi francoskim politikom, čeprav bi ti morali vendar imeti bolj razvit čut odgovornosti. Faure je moral od parlamenta zahtevati 15% povečanje davkov. Potreboval je okoli dvesto novih milijard, da bi mogel finansirati nove vojaške potrebe doma in v Indokini. Njegov finančni predlog je

venske krvi, iz duha Cerkve. Kakor je Slomšek iz slovenstva in iz Cerkve pokazal njegov verski in kulturni program in poslanstva, tako je Krek iz istih temeljev začrtal slovenskemu narodu njegov socialni in politični program in poslanstvo.

Tretji je Ivan Cankar, ki ni bil ne filozof ne politik, še manj pa svetnik. Bil pa je velik umetnik in velik kritik, ki je pravično ljubil svoj narod in nam pokazal, kako slovenski človek iz male svoje grude lahko uči tudi druge velike narode, kako je treba prav služiti svojemu narodu in odkritosrčno iskati Resnico, tudi če pri tem krvavijo prsti na nogah vse dotlej, da se odkrijejo skrivnosti: Mati, Domovina, Bog.

Slomšek, Krek, Cankar! Kdo sme in more pri pogledu na vas še dvomiti, čemu hočemo ostati Slovenci?

Malo nas je v Trstu in Italiji. Toda ne bojmo se! Samo materializem in komunizem nas bosta prej ali slej izdala.

Krščanski idealizem pa nikdar!

Janez

Zanimiv prizor v angleškem parlamentu

Tudi angleški parlament je poskrbel, da je nekoliko pozabaval s svojo ostro zunanjo politično debato svetovno politično javnost. Debata se je vršila prav isti dan, ko je Faurova vlada doživela svoj poraz. Povzročitelj angleškega prizora je bil znani bivši minister Atleejeve laburistične vlade Bevan. Mož za služi v odlični meri naslov apostola angleških železov. Vztrajno se bori namreč proti oboroževanju Anglije in misli, da s tem čuva življenjski položaj angleškega ljudstva, zlasti delavstva. Dejansko pa postaja nehoti zaveznik ter pomočnik Kremlja in voditelja ameriških republikancev Tafta. Morda proti svoji volji, pa vendar dejanski ustvarja s svojo navidezno človečansko politiko pogoje za morebitno novo svetovno vojno. Bevan je dolgo pritiskal na vodstvo laburistične stranke, da razbije soglasje laburistov in konservativcev v zunanji politiki. Voditelj laburistov Atlee je končno vložil v parlamentu grajalno resolucijo proti današnjemu ministru predsedniku Churchill. V tej reso-

luciji delavska stranka izjavlja, da sicer odobrava zunanjo politiko Edena glede Koreje in Kitajske, toda ostro osebno napada Churchilla, češ da ni dal na svojem obisku v Ameriki pred nekaj tedni Edenovi politiki »prikladnega izraza«. Povod za osebni napad na Churchilla je bil njegov govor pred ameriškim kongresom. V tem govoru je namreč Churchill izjavil približno tole: »Anglija in Amerika sta v tem edini, da bosta dali komunistom Koreje, Kitajske in končno tudi Rusije »takošen, odločen in učinkovit odgovor.« Če bodo premirje, ki naj se v Koreji zaključi, prelomili.

Churchill je osebni napad laburistov tako učinkovito in naglo odbil, da sta zbornica in ves politični svet zastrmel. Stari parlamentarec je kratkoma pred zbornico prečital tajne diplomatske dokumente, s katerimi je dokazal, da je s svojo izjavo le potrdil obveznosti, ki jih je laburistična vlada že davno prej prevzela napram Ameriki. Laburistična graja je bila nato zavrnjena s 27 glasovi večine. Delavska stranka je s tem žal doživela hud poraz. Najtežji udarec sta prestala na svojem osebnem ugledu bivši zun. minister Morrison in do kosti poštenu Atlee. Bevan, Stalin in Taft so se pa trenutno morda veselili. Dogodek pa je bil vsekako za enkrat v škodo dobri stvari.

Demokracije in diktature

Pretekli teden je bil poln važnih političnih dogodkov, ki se sicer niso odigrali na kakšni mednarodni konferenci, pač pa v nekaterih demokratskih državah in v prestolici kremelske diktature. Najbolj dramatičen med temi dogodki je bil gotovo nenadni padec francoske vlade, ki jo je vodil sposobni in energični, sorazmerno še zelo mlad politik Faure. Padeč je bil za premnoge nepričakovan, čeprav je evropsko politično občinstvo že zelo navajeno na hitro menjavanje francoskih vlad. Od 1946 leta je imela Francija kar 15 vlad. Marsikateri tuj časopis se je ob padcu Faurove vlade norčeval iz francoske vihravo-

Choibalzan, ki je nedavno umrl v Moskvi po neuspehi operaciji.

Zanimivo je, da si Sovjeti še bolj prizadevajo, da se češčenje Stalina širi v evropskih podložniških državah. Medtem ko v Mongolski republiki ne nosi nobeno mesto ali naselje Stalinovega imena, so z njim prekrstili bolgarsko črnomoško luko Varno, v Romuniji mesto Brasov in v Albaniji naselje Kuchova. Prejšnji mesec so tudi na Madžarskem prekrstili neko industrijsko mesto v Stalinvaros.

Na Češkoslovaškem sicer še niso počastili nobenega mesta s Stalinovim imenom, pač po njem imenujejo najvišji vrh Tatere.

V evropskih sovjetskih podložniških državah so tudi uvedli češčenje Stalina s tem, da mu pošiljajo pisma s svečanimi obljubami, kar so prej poznali samo v Sovjetski zvezi. Ta pisma prečitajo na posebnih zborovanjih, katerih se morajo vsi prebivalci dotičnega kraja ali delavci podjetja udeležiti. V enem teh pisem, ki so ga 29. septembra lanskega leta poslali Stalinu iz Madžarske, je med drugim tudi ta-le stavek: »Tebi se moramo zahvaliti, da lahko živimo v svobodni državi.«

Ob priliki 750-letnice litovske prestolnice Rige, so tudi poslali Stalinu tako svečano pismo: Po navadi čestita ob takih prilikah predsednik vlade mestu, kot je to storil tudi Stalin, ko je Moskva slavila svojo sedemstoletnico. Seveda, kar velja za Moskvo, ne velja za Rigo. In tako so 25. novembra objavili v glasilu litovske komunistične partije »Sovjetskaja Latvija«, 3.000 besed dolgo pismo obenem z ogromno Stalinovo sliko pod naslovom: »Riga ima 750 let. Boljševiki pozdravljajo trudbenike sovjetske litovske prestolnice. Slava velikemu Stalinu, ki daje pobudo in organizira naše zmage.«

Čisto na koncu naslovne strani pa vidiš majhno sliko Rige.

Tako izgleda »napredno« malikovanje.

Težave na Koreji

Na sestanku pododbora konferenec za sklenitev premirja dne 29. II. so komunisti nadalje vztrajali, da se sprejme Sovjetska zveza kot nevtralna država za nadzorovanje premirja.

Polkovnik Don Darrow, delegat ZN, pa je odgovoril, da je stališče povlejšta ZN, ki odklanja Sovjetsko zvezo, »dokončno in nepreklicno«. Poudaril je, da ni mogoča glede tega vprašanja nobena sprememba. Zato so sedaj pogajanja na Koreji zopet na mrtvi točki.

Zaprto zavetišče v Tibetu

Avguštinski pater Pavel Coquez, po rodu Švicar, je prispel te dni v Hongkong. Izjavil je, da so morali na zahtevo komunističnih oblasti redovniki sv. Bernarda v Tibetu zapreti gostišče, ki so ga upravljali na Himalaji. To zavetišče se nahaja 4000 metrov visoko.

Druga postna ali kvatrna nedelja

Iz svetega evangelija po Mateju
(17, 1-9)

Tisti čas je vzel Jezus s seboj Petra, Jakoba in njegovega brata Janeza, jih peljal posebej na visoko goro in se pred njimi spremenil: njegov obraz se je zasvetil ko sonce in njegova oblečila so postala bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija in sta govorila z njim. Oglasil pa se je Peter in rekel Jezusu: »Gospod, dobro je, da smo tukaj: ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore: Tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.« — Ko je se govoril, glej, jih je obsenčil svetel oblak, in glej, glas iz oblaka je rekel: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje, njega poslušajte.« — Ko so učenci to slišali, so padli na svoj obraz in se silno bali. Jezus pa je pristopil, se jih dotaknil in jim rekel: »Vstanite in ne bojte se!« — Ko pa so oči povzdignili, niso videli nikogar razen Jezusa samega. Ko so šli z gore, jim je Jezus zapovedal: »Nikomur ne praviš tega, kar ste videli, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane.«

*

TABOR — TUDI PRI NAS!

Kaj nam pove dogodek današnjega evangelija, ko gledamo Gospoda v poveljanih, spremenjeni podobi na gori Tabor?

Samo trem od dvanajstih je bilo dano videti Jezusovo človeško telo v božji slavi. Posebna milost je to! — Gospod vsem daje zadostnih milosti, da se morejo zveličati, nekateri pa posebej ljubi in jim daje posebnih milosti. Svoboden je pri delitvi teh milosti. Morda jih tudi nam daje? Jih vidimo pri drugih? Morda jih škodoželjno gledamo? Toda »kdo razume njegova pota« (Vis. p. 16.21), »niso vaša pota

moja pota« (Iz 55,8). Sv. Pavel vzklika: »Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo? Ali kdo je bil njegov svetovalec?« (Rimlj 11, 33-34).

Tudi nas Gospod vodi — po posebnih milosti — na visoko goro, mimo veselja in tega sveta na goro trpljenja, žrtev, odpovedi, skrbi. — Ali ne čutimo, da smo mu prav po tem blizu, da nam na gori trpljenja razodeva svojo voljo, nam odkriva živo in plemenito ljubezen do nas? Hoče pa, da tudi mi po tej ljubezni, drugim kažemo pot ljubezni v trpljenju in stiskah teh dni! Če hočemo namreč »v verie videti Gospoda na tem svetu in »od obličja do obličja« na drugem, potem moramo to poslanstvo, ki nam ga Gospod na gori Tabor — na gori trpljenja izroča, sprejeti z vero in ljubeznijo!

»In spremenil se je pred njimi«. Žarki njegovega božanstva so osvetlili in spremenili njegovo človečnost. Ob spominu Jezusovega spremenjenja se sklenimo spremeniti tudi mi v letošnjem postu, z vso resnostjo in moštostjo, zaupajoč na pomoč božje milosti. Če smo dobri, da bi še boljši postali! če smo hudobni in daleč od Boga, da se mu približamo in ga vzljubimo prav tedaj, ko nas obklada s trpljenjem.

Oprimo svoj pogled v poveljane Gospoda, pa spremenimo sebe v vsem tudi mi po njegovem zgledu, kajti

glejmo Jezusa in ga poslušajmo: On je RESNICA!

glejmo Jezusa, sledimo mu: On je POT!

glejmo Jezusa in ga vzljubimo z vsem srcem: On je ŽIVLJENJE!

Iz življenja Cerkve

Izjema v Franciji

Lilska škofija je po številu duhovnikov med vsemi francoskimi škofijami prva. Steje 12 duhovnikov na vsakih 10.000 prebivalcev; razen teh še 347 profesorjev, 173 kaplanov in 154 duhovnikov, ki opravljajo svoj apostolat v drugih škofijah.

V zadnjih 25 letih je bilo vsako leto okrog 40 novomašnikov v tej škofiji. To je cerkveni oblasti omogočilo, da so izpolnili vsa izpraznjena mesta. V zadnjih letih pa je število kandidatov v nižjih razredih semenišč občutno padlo.

Še o grških otrokih

Sovjetsko reagiranje pri razpravi na generalni skupščini Združenih narodov o vrnitvi grških otrok, ki so jih nasilno odvedli v letu 1947, da sklepajo, da to vprašanje še ne bo tako kmalu rešeno in da bodo številne grške družine morale še dalje trpeti nasilno ločitev svojih otrok. Da bi Sovjetska zveza ne pokazala, da je proti vrnitvi teh otrok v domovino, je pričela dokazovati, da so liste, ki so jih predložile, Grčija, rdeči križ in Združene države potrjene, da je število 2484 otrok, ki bi jih morali vrniti, netočno, da je 188 otrok dvakrat navedenih in da je 552 takih, ki imajo svoje roditelje v deželah ljudskih demokracij. Sovjeti so razen tega zahtevali za vrnitev otrok taka jamstva, da je zelo malo verjetno, da bo žalostna usoda nesrečnih grških otrok kmalu ugodno rešena. Tako je ostal obupen jok tisočev grških mater še enkrat neuslišan. Na Sovjete pa je zaradi njihove krivične nepustljive vesti segla nova strahotna odgovornost.

Pazite na volkove!

Marsejski nadškof msgr. Delay je pred kratkim izdal okrožnico, v kateri opozarja svoje vernike, naj bodo pazljivi v vprašanje manifestacij, ki jih uprizarjajo komunisti »v korist miru«. Te nimajo drugega namena kot kompromitirati katoličane in ustvariti zmedo. Ob tej priliki je msgr. Delay poudaril, da obstaja eno samo pravo gibanje v korist miru, ki ga morajo vsi katoličani nujno podpirati, in to se

gradnji prekopa Donava-Črno morje, o njegovi kasnejši usodi ni točnih vesti, eni trdijo, da je že umrl. Msgr. Malan, škof iz Lugoja, je bil do smrti mučen v zaporu v Bukareštu od sozaprth zločincev, ki so mu vzeli življenje. Prav tako je bil usmrčen msgr. Marten, škof iz Albe Julije. Msgr. Darovici, škof iz Jassija, je na prisilnem delu v tovarni za jeklo »Karl Liebknecht« v Dnjepropetrovsku. Msgr. Scheffez, škof iz Sota Mare, je umrl v prvem letu zapora v ječi v Ajudu. Msgr. Rossu, škof iz Kolozvara, dela kot navaden delavec v premogovnem pristanišču Nikolajevu v Rusiji; in končno msgr. Suci, apostolski administrator iz Fagurasa, je prav tako umrl v ječi v Ajudu.

Kot znano razen proti Pachi proti nobenemu drugemu škofu ni bil izveden sodni postopek, marveč so bili enostavno aretirani in vrženi po ječah in prisilnih koncentracijskih taboriščih. To je spoštovanje človeške osebnosti, to je spoštovanje človeških pravic, taka je verska svoboda v deželah ljudskih demokracij.

Laični apostolat

25. t. m. bo pričelo delovati tajništvo stalnega odbora mednarodnih kongresov laičnega apostolata, ki je bilo nedavno ustanovljeno od sv. očeta. Sedež odbora bo v kongregacijski palači na trgu San Calisto v Rimu. Tajnik odbora odvetnik Veronese, je te dni v Belgiji, kjer ima vrsto sestankov v zvezi z novonastavljenim uradom, ki ga je prevzel.

Velika je podobnost

med razmerami za časa propadanja rimskega cesarstva in našimi razmerami: Zunanost države množice nasilnih barbarov (sedaj komunizem), v državi pa rafiniran materializem in z njim v zvezi propadanje morale — tako je z velikim pogumom ameriški episkopat v pastirskem pismu razkril Amerikancem v ZDA nevarni dejanski položaj. Da škofje tako pišejo, se ni čuditi. Duhovno življenje je tam pri mnogih katoličanih tako nizko, da n. pr. celo njihove katoliške organizacije pripravljajo plese. To pač razgalja šibko versko zavest. — Zato bo zadela našo državo ista usoda kot rimsko, pišejo dalje škofje. Velikanski tehnični in materialni napredek ter neizmerno bogastvo ne bodo nič koristili, če ne bo notranje, moralne moči. Dejstvo, da so ZDA prva velesila sveta, je mnoge uspavalo v napačno in nevarno gotovost, ki pa dejansko ne obstoji. Preveč se precejujejo moč orožja. Boj proti komunizmu brez vere in trdnega moralnega življenja, ki edina uničujeta komunistično brezboštvo, je prazna utvara, fantazma. To pismo bo imelo velik odmev v javnosti.

Sv. Tomaž in moderna država

V ZDA priučujeta dva pisatelja, filozofa, William F. Buckley in Yves Simon, prvi republikanec, drugi demokrat, nauk sv. Tomaža († 1274), velikega katoliškega filozofa in bogoslovca, da bi tako ugotovila zmote in pretiravanja moderne države. Prvi prihaja do zaključka, da sedanji državni stroj napada osebno svobodo, drugi pa, da mora država človeka, ki je družabno bitje, ščititi... To ugotavlja za ZDA. Kaj bi šele ugotovila v sovjetski Rusiji in njenih satelitskih državah!

Indeks

Indeks imenujemo seznam prepovedanih knjig. Nekateri menijo, da je sam ve, kaj naj bere. Sveda je to njegovo načelo zmotno. Komunisti pa v avstrijskem, od Rusov zasledenem pasu, potrjujejo upravičenost Cerkve. Tudi oni so prav zadnji čas prepovedali 22 časnikov in revij. Med temi celo socialistične! Pa se pritožujejo nekateri Avstrijci, da je ta naredba protipostavna. Okupacijski statut namreč določa, da je sprememba glede časopisja veljavna le, če jo podpišejo vse štiri okupacijske oblasti: ameriška, angleška, francoska in ruska. Zastoj se pritožujejo. Ali še sedaj ne vedo, da komunizem ne pozna pravice ne dane besede, ampak le laž in nasilje?

Nismo proti veri,

lažejo komunisti navidezno. V Bolgariji so katoliško cerkveno življenje popolnoma zatrli; prepovedali so vsako zvezo s katoliškimi duhovniki. — Demokrati v svobodnih državah ne razumejo, kako morejo demokratične oblasti biti tako demokratsko slepe, da puščajo v svojih državah na svobodo komuniste-agitatorje, ko vidijo, da v komunističnih državah ne gledajo nič na demokratična načela. Roparji, tatovi in goljufi spadajo v ječo! Zanje velja svoboda po njihovem receptu — zapor, obsodba, prisilno delo.

ŠIRITE NAŠ LIST!

Odvržene krinke

Ljudska pravica, glasilo komunistične partije Slovenije, je dne 16. febr. t. l. prinesla na prvi strani članek z naslovom: »Na kratko o odnosu komunistov do religije«. Članek je izredno važen, ker nam nedvoumno prikazuje, kaj komunisti mislijo o veri.

Člankar uvodoma ugotavlja, da za pravega komunisto ni nikakor vera zasebna zadeva. Vera je »privatna zadeva za državo«, v kolikor država ne nudi veri nobene zaščite. »Za komunisto vera ni in ne more biti privatna zadeva. Komunisti imajo svoj svetovni nazor, ki je zgrajen na znanstvenem socializmu, to je na marksizmu. To njihovo svetovno naziranje je v nepomirljivem nasprotju z vsako vero, vsako religijo.« Med komunizmom in krščanstvom ni sožitja, samo borba na nož do uničenja: zmaga komunizma znači uničenje vere, kajti zmaga materializma je smrt duhovnosti.

Člankar nato odkrito pove, da je vera samo prevara, zgolj utvara, ki ljudi poneumlja. »Marks je rekel, da je vera opij za ljudstvo.« In Lenin je zapisal: »Vse sodobne religije in cerkve ter vse religiozne organizacije smatra marksizem kot organizme buržuazne reakcije, ki pomagajo izkoriščati in poneumljevati delavski razred.« Komunizem je, pravi člankar, ki dviga »delovne množice iz materialne in duševne revščine v boljše življenje.« vera pa jih tlači v spomanjkanje in duševno zaostalost. Zato pa je borba na smrt nujno razmerje med marksizmom in religijo.

Komunistična partija Slovenije je tako napovedala smrtni boj katoliški Cerkvi. Proslula petletka je imela trojni cilj: industrializacijo, socializacijo in razkristjanjenje Slovenije; industrializacija je propala radi gospodarske šibkosti in pomanjkanja delovnega elana izmoghanih in izčrpanih ljudskih množic; socializacija je v razsulu radi odkritega odpora kmečkega stanu in propadlih poizkusov združnega sektorja, kolhozov, obdelovalnih zadrug; ostane še tretji cilj, razkristjanjenje, na katerega je zdaj vrgla kom. partija. Ukinitvev krščanskega nauka v šoli, ukinitvev teološke fakultete na ljubljanski univerzi, divjaški zažig samega ljubljanskega škofa, strupena gonja proti duhovnikom v časopisju in po radiu, novi procesi proti duhovnikom, poostrena navodila partije, vse to so točno preračunjeni členi v verigi verskega preganjanja, ki naj bi zadušila religiozno zavest slovenskega naroda.

Toda komunizem noče mučencev, kot jih ni hotel Julijan Odpadnik. S farizejsko hinvščino hoče prenesti boj zoper Boga in vero z verske osnove na politično, trdeč, da njegov boj zoper Boga in zoper vero ni boj zoper Boga in vero, ampak boj za zmago »socialistične države«, v kateri ni mesta za »religiozne predsodke«. Komunizem se bo boril na življenje in smrt

Družina v okviru socialnega vprašanja

Moderni način življenja za naše družine ni ugoden. Razjeda jih in razbija. Ni dovolj, da so že pri dnevnem delu družinski člani razkropljeni po delavnicah, tovarnah, tudi ob prostem času najdejo le redke prilike, da se vsedejo skupaj in začitijo družinsko povezanost. Ni dolgo tega, kar mi je tožilo razborito in delavno dekle, da skoro ni večera, ko bi bila prosta. Vsak dan je napovedano kaj novega: sestanek, pevске vaje, študijski krožek, filmsko predavanje, plesni večer in za nameček pridejo še razna zapeljiva vabila k javnim kino-predstavam. »Podobno ko jaz delajo tudi drugi moji bratje in sestre. Z vsemi občujemo kot z očetom in materjo. Naša hiša ni več družinski dom, ampak čisto navadno gostišče, kamor hodimo na brano in prenočišče.« — Tako je opisalo dekle to žalostno razvalino domače družine, pa je imelo toliko razsodnosti, da je ugotovilo nesladnost takega življenja z idealom družinske skupnosti.

VAŽNOST DRUŽINE

Zato je prav, da si to družinsko vprašanje ogledamo malo pobliže. Neizmerna je važnost družine v gradnji človeške družbe. Družina je jedro družbe. Kot taka ima svoje naravne funkcije do posameznika, do družbe in do države. Posamezniku je družina dolžna vzgojo do njegove polnoletnosti; družbi je družina dolžna pravičnost in čut solidarnosti, t. j. medsebojne pomoči; državi je družina dolžna lojalnost in pokorščino v svetnem področju gospodarske in upravne zakonodaje.

RAZPAD DRUŽINE

Ker je družina tako važna celica vse človeške družbe, jo mora v polni meri upoštevati vsaka državna zakonodaja, jo mora ščititi. Družino je treba zopet iztr-

proti Bogu, kričal pa bo, da se bori za ostvaritev »socialistične države«; boril se bo proti katoliški veri, kričal pa bo, da odstranjuje zaostalost in zastarele predsodke, ki dušijo znanstveni razvoj v boljše življenje; žive zažagal bo škofe, kričal pa bo, da je to le »naravni izbruh izkoriščanih množic, ki so izpregledale«; preganjal bo duhovnike in vernike, kričal pa bo, da zakonito postopa zoper javne škodljivce, ki ovirajo socialistično zgradbo. Z eno besedo: protiversko borbo bo spodenel z verskih tal na politična, tako da bo v isti sapi preganjal vero in trdil, da ni verskega preganjanja... Člankar takole prikazuje to satansko preganjalno taktiko: »Zavedajoč se, da je nasprotje med marksizmom in religijo nepomirljivo, da je to nasprotje nujno, bomo priporočali komunistom, delavskemu razredu in vsem naprednim ljudem naše dežele, da gre v tem boju predvsem zato, da z organiziranjem in prosvetljenjem delavskega ljudstva ter z nadaljnjim razvijanjem naše socialistične gradnje pripravljamo pogoje za izumiranje religije... Naša dežela, ki je v njej odpravljeno izkoriščanje človeka po človeku, ustvarja s socializmom vse pogoje, v katerih bo vera izumirala in umrla.« Nato člankar podrobno našteva sredstva za dušenje vere: ustanavljanje kmetijskih zadrug, predavanja, predstave, recitacije, filme, poljudno znanstvene knjige...

Čeprav se niso komunisti prav nič naučili iz cerkvene zgodovine in jim je docela neznana zgodba raznih Neronov, Dioklecijanov, Napoleonov, Hitlerjev, ki so v prahu spoznali, da Cerkve ne bodo premagala peklena vrata, vseeno niso gotovi svojega uspeha. Precej poparjeni člankar piše: »Težje kot proti Cerkvi je boriti se proti religiji. Proti religiji in religioznim predsodkom se moramo boriti zelo previdno...« Z drugimi besedami ugotavlja: Borba proti Cerkvi ni tako težka: cerkve bomo spremenili v skladišča in kinodvorane, škofe zažgali, duhovnike pozaprlji, verski tisk in ustanove smo že ukiniti; s tem bo Cerkev kot organizirana ustanova in hierarhija likvidirana. S tem pa ne bo še konec vere, religije, ker bo ostala v dušah vernikov, v notranjosti. In tu bomo imeli težko delo: ne bomo izruli vere iz src, dokler ne izpustimo src, dokler ne izkvarimo duš, ali, kot pravi člankar: »Boj proti religioznim predsodkom... bo trajal toliko časa, dokler ne bodo pri nas likvidirani vsi ostanki prejšnjih družabnih formacij (Cerkev, verske organizacije, družina, op. ur.), dokler ne bodo ostvarjeni pogoji, v katerih so religiozni predsodki nemogoči.« Ti pogoji pa bodo dani, kadar bo poganska prevzgoja do mozga popačila slovensko ljudstvo...

Lažne krinke so padle. Brezbožni in brezverski komunizem je v Sloveniji pokazal odurni obraz — satanizma.

VZROKI RAZPADA

Zmotno je misliti, da se bo socialno vprašanje dalo rešiti samo s študiranjem ekonomskih problemov, ne da bi obrnili pozornost tudi na sanacijo družinskega problema. Bil bi to trud, kakor če bi hoteli, da bi bil en ud v našem družabnem telesu zdrav in močan, a istočasno drugi udje prepuščeni sami sebi in postopoma hiranju. Družina je jedro družbe, če pa je družba v jedru gnila, ji ne pomaga dosti dobro urejeno razmerje med delom in kapitalom, dobre plače, sodelovanje pri upravi podjetja, delež na dobičku, dobro zavarovanje itd. To so vse zelo dragocene pridobitve za delavne sloje, toda človeška družba bo imela zelo malo dobička od njih, ako bo razpadala v svojih maternih celicah — družinah. Če pri gradnji družbe ne upoštevamo družine, smo podobni stavbeniku, ki postavlja visoko in lepo hišo na slabe temelje. Vse lepo in veličastno nadzidje se lahko vsak hip zruši zaradi slabih temeljev.

Pri gradnji nove človeške družbe, pri obnovi družabnega reda moramo posvetiti največjo pažnjo družini.

(Nadaljevanje)

„Zgled pravice“ v Titovi Jugoslaviji

GOSPODARSTVO

Ljudske demokracije so prinesle s sabo poleg mnogo drugega tudi nove pojme o pravici, ki se nikakor ne krijejo z našimi. Mi pravimo, da se zločin mora kaznovati, pa naj ga zagreši kdor koli. Tako pojmujejo mi pravico. Ljudske demokracije niso z nami tega mnenja. Zanje je za prestopke dvojna kazen: ena, če naredi prestopke »reakcionar, druga, če ga naredi komunist. To se je pokazalo v vsej izrazitosti ob priliki napada na ljubljanskega pomožnega škofa Vovka, o katerem smo že podrobno poročali. Zadeva zaradi napada je prišla pred sodišče v Novem mestu. Kot glavni krivec, ki je škofa Vovka oblił z bencinom in zažgal, je bil obtožen neki Lenaršič Avgust, delavec iz Trebnja, star komunist. Slovenski poročevalec z dne 19. febr. t. l. prinaša poročilo o razpravi, ki se je vršila pred novomeškim ljudskim sodiščem. Od vseh napadalec, ki jih je bila cela tolpa in ki so divjali zoper škofa več ur, je bil prijel samo Lenaršič, ki se je zato tudi edini zagovarjal. O tej za sedanjega jugoslovansko pravico tako značilni razpravi pripominja »Naš tednik« s Koroškega sledeče:

»Pri prebiranju poročila o sodni razpravi v Novem mestu zoper Avgusta Lenaršiča, ki ga prinaša Slov. poročevalec, dobi človek skoraj vtis, da je le malo manjkalo, da ni »ljudsko sodišče« proglasilo glavnega krivca za heroja in postavilo škofa na zatožno klop. Medtem ko je jasno dokazano, da se napada ni udeležila posamezna oseba, marveč cela gruča ljudi, v vsej sodnjiski razpravi o tem dejstvu ni bilo govora. Značilno za ta proces je tudi dejstvo, da ne škof ne generalni vikar kot glavna prizadeta nista bila klicana kot prič. Izbrani napadalec pa je bil od ljudskega sodišča obsojen reci in piši na deset dni zapora in to pogojno za eno leto, to se pravi: če tekom enega leta ne bo zakrivil podobnega dejanja, ostane nekaznovan.

Z drugimi besedami bi morali tako obsodbo označiti kot podpikovanje k podobnim dejanjem.

Stojimo odločno na stališču, da spada vsakdo, ki je kriv zločinskega dejanja, pred redno strokovno sodišče in to ne oziraje se ne na njegov službeni položaj.

Nobena država in noben narod

† Jeruzalemski romar

V Jurjevici na Dolenjskem je na god Nedožnih otročičev 28. XII. umrl znani jeruzalemski romar č. g. Viktor Kragl. V Jeruzalem je poromal prvič skupaj s slovenskim romanjem leta 1910. Pozneje je šel tja še večkrat.

Zadnja leta je bolehal ter bil trajno navezan na bolniško sobo, v kateri je tudi maseval.

Dan svoje smrti je vnaprej povedal. Rekel je, da ga bodo vzeli s seboj nedolžni otroci. Želja se mu je izpolnila. En dan prej je naročil sv. mašo po namenu — najbrže si je izprosil srečno zadnjo uro.

Osemindvajsetega zjutraj — zadnji petek v letu — je že ob štirih zjutraj pričel z masevanjem. Telesni boj zoper bolezen je že najbrže ponehal, ker je po opravljeni sveti maši izjavil, da še nikdar v zadnjem času ni tako lahko maseval. Ker je bilo še zgodaj, je želel še malo zadremati — kar pri mizi, kjer je maseval. Ugasili so luč. Dihanje je začelo pojemati. V največjem miru, s smehljajem nedolžnega otroka na obrazu, je odšel v večnost po plačilo k Bogu za svoje zvesto službovanje. Veriga trpljenja zadnjih let ga je najbrže do kraja izčistila ter je bil spoznan za vrednega in dobrega služabnika.

Na skromnem mrtvaškem odru, v bolniški sobici, je ležal do nedelje zjutraj. Prenesli so ga potem v cerkvico Sv. Križa v Jurjevici. Tam je bila peta črna znaša s kratkim govorom o pokojnikovi osebi in delu. Peveci — domači možje in fantje — so zapeli dve pesmi žalostinki. Popoldne so krsto odpeljali v rojstni kraj Tržič. Slovenske pogreb v ponedeljek 31. decembra je opravil prevzvišeni g. škof Vovk ob spremstvu desetih duhovnikov. — To je zadnja pot moža, ki je veliko potoval, še več pa trpel in izgoreval v ljubezni do Jezusovega presvetega Srca.

Jeruzalemska romarica

pa ne more in ne sme dopustiti, da bi sodila ulica, da bi lastni državljani na javnih prostorih ne bili varni pred napadi. Ne gre tu v tem slučaju v prvi vrsti za napad na škofa Vovka, marveč na državljana Vovka.

K besedam Našega tednika - Koroške kronike nimamo kaj dodati. Strinjamo se popolnoma. Jugoslovanski režim ne štiti vseh državljanov enako in ne sodi vseh po istih zakonih. — Čudimo se le temu, da delegacija duhovnikov članov Cirilmetodijskega društva, ki je bila v avdienci pri predsedniku vlade LRS dne 20. febr. ni čutila za potrebno, da spregovori niti najmanjšo besedico protesta zaradi napada na ljubljanskega škofa niti zaradi ukinutve bogoslovnih fakultet niti zaradi prepovedi poučevanja krščanskega nauka v ljudskih šolah v Sloveniji. Po

kaj so šli ti gospodje k predsedniku vlade Marinku? Res samo zato, da se mu zahvalijo zaradi pogodbe, ki je bila dne 19. febr. podpisana med Cirilmetodijskim društvom LRS in Svetom za ljudsko zdravstvo in socialno politiko vlade LRS o socialnem zavarovanju duhovnikov, članov Cirilmetodijskega društva? Zdi se, da samo za to. Torej, ko so ti gospodje kot duhovniki toliko krivico pretrpeli, jih je bila edina skrb, da se zahvalijo za košček kruha, ki jima ga je brezbožna roka ponudila.

Drugo, čemur se čudimo, je, da so pri nas še vedno ljudje, ki občudujejo Titovo pravico in stavijo nam za zgled Cirilmetodijske »ljudske« duhovnike. Res lep par, »ljudska pravica« in »ljudski duhovnik«! Upajmo, da bo taka karikatura odprla oči tudi slepim.

KULTURA

Slov. beseda v španskih prevodih

Katoliški španski narod je šel skozi krvavo komunistično revolucijo, zato je bolj kot drugi narodi razumel položaj komunističnih beguncev. Čeprav je Španija razmeroma rečna dežela in v gospodarskem oziru preživlja težke čase, se je vendar, kot že večkrat prej v zgodovini, lepo in v dejanju pokazala španska gostoljubnost in velikodušnost. Na pobudo katoliških laikov in s podporo cerkvene oblasti je nastala leta 1947 v Španiji O.C.A.U. — Katoliška univerzitetna podpora ustanova. Tako je v Madridu nastal zavod, ki nosi ime po apostolu in španskem zavetniku sv. Jakobu, v katerem je našlo zatočišče in možnost dokončati študije okrog 170 visokošolcev — beguncev trinajstih narodnosti, med temi je tudi nekaj Slovencev. Ko so ti prišli v Španijo, so jih imenovali »Eslovacose«, kar pomeni »Čehoslovaki«, ker Slovencev sploh niso poznali. Tako so ti visokošolci bili prvi, ki so seznanili Špance z našim narodom in jim dopovedali, da so Slovenci — »Eslovenose«, člani malega naroda, ki prebiva ob Soči, Savi, Dravi in Muri.

Na pobudo teh visokošolcev se je začela zanimati za slovensko literaturo španska pesnica gdč. Marisol de Castro. Gospodična se je kot profesorica zanimala za slovensko literaturo. Z veliko vnemo se je pričela učiti slovenski jezik in tako so leta 1950 izšli v španskih literarnih revijah njeni in sploh prvi prevodi iz slovenske književnosti. Čeprav je slovenščina za tujce težka, se je ta gospodična z največjo vnemo lotila dela in si postavila cilj, ka-

kor pravi sama: »Seznani ti Špance s slovensko literaturo, ki je tako lepala.

Prva stvar, ki je izšla v španskem prevodu, je bil Cankarjev »Gospod stotnik«, ki je Špancem zelo ugajal.

V istem letu je izšlo v pesniški prilogi literarne revije »Alma« nekaj prevodov slovenske religiozne pesmi in sicer: Jože Pogačnik, Golgota! Anton Vodnik, Sv. Frančišek Asiški; Vital Vodusek, Molitev. — Nadalje je Marisol de Castro prevedla več slov. pravljic, narodnih pripovedk in legend, kakor n. pr. Legendo o Sv. gori, Kovač skupuh, Zlatorog; Trdinovo O velikanih, Berač in smrt; F. Bevka; Marijo v Landarski jami; J. Lovrenčiča Legenda o Čedadskem mostu; J. Jurčiča Belo kačo in druge, ki so izšle v otroški reviji »Bazar«. To je revija za deklice, ki izhaja v Madridu in je zelo razširjena v Španiji in Ameriki. Revija je zelo lepa, nima sicer posebnih literarnih zahtev, vendar pa, pravi pisateljica, da ji ugaja, če že otroci spoznavajo tujo književnost in predvsem, da se privadijo imenu »Slovenec«, ki bo skrbela, da ga bodo pogostoma srečavale v njih listu, ker to ime zveni v Španiji še kot nekaj zelo oddaljenega in nejasnega.

Prva knjiga, ki ho v kratkem izšla v španskem prevodu in o kateri bomo še poročali, bo zbirka »Pravljice, pripovedk in legend«, ki jih je pisateljica zbrala iz par čitank in malenkostnega čtiva, ki ga je imela na razpolago.

Mislím, da moramo delo gdč. Marisol de Castro pozdraviti in se ji zahvaliti za njen trud in požrtovalnost.

Begunski časnikarji

Federacija časnikarjev in publicistov narodov Jugoslavije je imela 13. januarja svoj občini zbor v Parizu. Kljub temeljitim in živahnim

razpravam se je ponovno pokazalo osnovno načelno soglasje vseh treh narodnosti, ki so zastopane v federaciji. To je tem več vredno, ker je ta federacija edina organizacija jugoslovanskih beguncev, ki združuje Slovence, Hrvate in Srbe.

Zborovalci so z zanimanjem razpravljali zlasti o nedavnih poslanici odbora federacije zagrebškemu mirovnemu kongresu. Resolucija, ki odobrava to poslanico, je bila sprejeta z veliko večino; proti sta glasovala samo dva. Druga resolucija se nanaša na napade velesrbskih krogov in je bila sprejeta soglasno; v njej je naglašeno, da novinarska federacija neomajno zastopa načela demokracije, federativizma in stvarne polne enakopravnosti vseh jugoslovanskih narodov. Za novega predsednika federacije je bil izvoljen Slovenec g. Fran Erjavec.

V znamenju pravice

V Suhovu na Kitajskem so komunisti zaprli 5. 12. 1951 škofa Filipa Čotiča. Zakaj? Ker se mu njegovi gojenci v zavodu (1200 po številu) niso hoteli upreti, na hujskanje od strani komunistov. Tako je sedaj 23 kitajskih škofov zaprtih, če medtem ni kateri že umrl ali bil umorjen.

Eisenhower kmetovalec

Trenutno je Eisenhower še vrhovni poveljnik zapadnih vojnih sil in kot tak se je udeležil 13. decembra 11. zborovanja »Odbora za organizacijo evropskega kmetijstva«. Pozdravil je zborovalce in rekel:

»Tudi jaz imam malo kmetijo in zato poznam vaše želje in težnje. Vi želite živeti v miru, biti svobodni in neodvisni, skrbeti za svojo družino in posestvo, pri tem pa trdo delati v temeljni industriji, ki je kmetijstvo. Nočete pa živeti v stalnem strahu, da se izza ovinka pokaže novi gospodar na tanku.

Poglejte za železno zaveso. Ker hočejo nadzorovati vso proizvodnjo, so prisiljeni ukiniti vsa samostojna kmečka gospodarstva. Za njih je samostojni kmetovalec oseba prošlosti. S tem pa grešijo nad zemljo in ljudmi in od tod izvirajo mnoge težave in ne samo pomanjkanje hrane v teh izrazito kmetijskih državah.

Zavedajte se o kmetovalci, da samo vojna sila ne zadostuje za ohranitev svobodnega sveta. Potrebne so tudi moralne sile, ki pa morajo biti podprte z zdravim gospodarstvom. In baš vi kmetovalci s svojimi organizacijami predstavljate velikanske moralne in gospodarske sile, na katere svet lahko računa. Zato pa kvišku glave: svoboda sveta je zajamčena! Vašemu delu pa privoščim iz srca obilo uspeha.

Imaš pripravljen semenski krompir?

V tem času je bil druga leta že doloma v zemlji, letos se je nekoliko zastalo. Zato pa si imel dovolj časa, da si preskrbiš primerno seme.

Ali si poskrbel, da je semenski krompir pognal močne kali, ali si ga držal kar tam na kupu in je pognal mnogo helih in dolgih niti? Te dolge niti so oslabile semenski krompir, ker so iz gomoljev črpalje redilne snovi za nekaj, kar nima nobene koristi. Če bi bil krompir razprostret v tanjši plasti in ne ravno preveč v temi, se to ne bi zgodilo.

Kaj pa vrsta »majestike«? Si li kje pogledal, da bi dobil vsaj par kg te vrste za poskušnjo?

In semenska koruza?

Katero vrsto boš sejal? Ali domačo, ali ameriško križanko? Imáš že kaj izkušnje s to? Si kaj videl pri sosedu?

Za vsako zemljo in lego ter za vsako podnebje se dobi primerna vrsta ameriške križane koruze. Če nimaš lastnih izkušenj, potem povprašaj na Kmetijskem nadzorništvu, katero vrsto ti svetujejo. Če nočeš s to vrsto zasejati cele njive, zasadi vsaj en del in pridobiš si boš dragocenih izkušenj.

Če se širi sejanje križanih vrst koruze povsod tam, kjer koruza raste, potem mora biti za to pač neko opravičilo. In to opravičilo je v višjem pridelku, višjem hektarskem donosu, ki ga dajo križane koruze: seveda za tvoje razmere primerne vrste; niso pa vse primerne.

Kako je s koruznim črvom?

Opozorili smo že davno, da dela ta nepridiprav velikansko škodo. Povedali smo tudi, kako se ga zatre, kako se proti njemu borimo.

Sedaj prezimuje v koruznih steblih mogoče doma na tvojem skednju ali pa na polju, pa tudi v previsokih koruznih storih na njivi.

Svetovali smo ti, da uporabi v zimskem času vso koruzno slamo ali za nastilj pod živino ali pa za ogenj. Isto je veljalo za njivske koruzne store.

Danes je za to že skoraj prepozno in uporaba za nastilj ne pride več v poštev, temveč le ogenj.

Oblast bo letos strogo kontrolirala, ali so bila izvajana navodila za borbo proti koruznemu črvu ali ne. V oči bodo padle tudi iz koruznih stebel napravljene strešice nad povrtnino. Slama takih strešic mora biti razkužena. V tem oziru dosežemo najboljše uspehe z DDT: slamo zložimo na kup in jo potrosimo z DDT.

Pazite, da ne bo nepotrebnih prestopkov, ki imajo za posledico denarno kazen. Kdor prideluje koruzo, ima sam dobiček, če se bori proti koruznemu črvu. Dobíček pa ima tudi tisti, ki je sam ne prideluje, a potrebuje: če je pridelek visok, pa je cena nekaj nižja.

Kmetijska organizacija Zapadne Evrope

Organizira se in sklepa o enotni vojaški sili in obrambi Zapadne Evrope (sestanek v Lisabonu febr. 1952), pripravlja

se združitvev zapadno-evropskih držav v eno veliko državo, v veljavi je dogovor glede enotnega in načrtnega gospodarjenja z železom in premogom, pripravlja se marsikaj, ki naj bi zbližalo narode Zapadne Evrope.

Francija se pripravlja, da bo sklicala zastopnike 18 svobodnih zapadnoevropskih narodov v Pariz na posvetovanje, da bi se po enotnem načrtu organizirala proizvodnja kmetijskih pridelkov in se ustvaril enotni trg za te pridelke.

Zamisel je velika in prej ali slej bo gotovo tudi uresničena, a pot do tja je dolga in težavna. Preveč je interesov, ki se križajo.

Poglejmo samo vprašanje vina: Italija, Francija, Španija, Portugalska in Grčija, največje proizvajalke vina, se bi oddahnilo in z veseljem pozdravile odprtje vinskega trga v Avstriji, Nemčiji, Angliji in v severnih državah. S tem pa bi bila zapечатena usoda vinogradništva v Avstriji in v Nemčiji in umljivo, da se bodo ondotni vinogradniki uprli z vso silo.

Približno enako bi bilo v zadevi sadja in povrtnin ter sploh rastlinske hrane, razen krušnega žita, kot vsega pridelala Zapadna Evropa premalo.

Glede hranil živalskega izvora je slika že nekoliko drugačna: v tem oziru bi italijanski živinorejci čutili hudo konkurenco severnih držav.

Kot rečeno bo prišlo prej ali slej do tesnega sodelovanja in enotnosti tudi na gospodarskem polju, a do tja je še daleč. Nemška in sploh industrija severnih držav želi proste trge za svoje izdelke, te konkurence pa se boji n. pr. italijanska industrija, ki bi v marsikaterem oziru morala prenehati s proizvodnjo.

Gotovo je le, da se bodo države dolgo protivile žrtovati eno panogo lastne dejavnosti — kmetijstvo v korist industrije ali narobe — v korist druge. Razvoj in nujne potrebe pa lahko zelo pospešijo tudi boleče odločitve.

Uvoz likerjev pospešuje vinsko krizo v Italiji

Industrija likerjev je v Italiji močno razvita, saj nam reklama za te in one likerje štrli raz zidov, v listih, javnih lokalih in drugod.

Vendar se iz iznemstva uvaža v Italijo znatne količine likerjev. Tako je znašal skozi zadnja 3 leta uvoz francoskega konjaka v Italijo letno okoli 1500 hl, whiskyja in ruma pa letno skoraj 2000 hl.

Eh, tuje je vedno boljše, kot domače...

Porast italij. prebivalstva

Naslednje številke nam kažejo, kako se je prebivalstvo Italije pomnožilo v razdobju zadnjih 90 letih. V spodaj navedenih letih je bilo izvedeno ljudsko štetje:

1861	25,0 milij.
1881	28,5 »
1901	32,5 »
1921	37,1 »
1936	42,2 »
1951	47,1 »

Iz številke je razvidno, da se bo v 100 letih, to je do l. 1961 prebivalstvo Italije podvojilo.

Skrb za vsakdanji kruh

raste v mednarodnih gospodarskih krogih, in sicer vsled slabe zadnje letine pšenice na južni polobli sveta, predvsem v Avstraliji in v Argentini. Obe državi so v prejšnjih letih izvažali zelo mnogo pšenice. Zadnji pridelok pšenice v Avstraliji je dosegel 45 milij. q napram 50milij. prejšnjega leta, v Argentini pa komaj 25 milij. q napram prejšnjim 50 do 60 milij. q. Ker znaša domača potreba Argentine okoli 35 milij. q letno, ne krije zadnja letina niti domače potrebe in bo treba črpati iz zaloga iz prejšnjih let, ki so hile namenjene za izvoz. Argentina skuša štediti pšenico na ta način, da je odredila 84,5% mletje (več moke in manj otrob kot prej) in dovolila mešanje pšenične moke s pšenico.

Cena ročnega in strojnega rigoljanja

Kdor hoče napraviti vinograd v brdnati legi, mora pač zemljo žrigolati, kar se pravi, da jo mora prekopati vsaj meter globoko. Kaj pa to stane?

V Toskani rastejo vinogradi v takem ozemlju, kot so naša Brda. Izračunali so, da stane tam vsak m² ročno žrigoljanja zemljišča od 120 do 160 lir, ali en hektar 1.200.000 do 1.600.000 lir. Če pa rigolajo s traktorji, še bolje je z buldožerji, potem imajo stroškov največ 1/3 kot za ročno delo.

STRŽAŠKEGA

Pismo z Opčin

Rada bi, da bi Kat glas sporočil v javnosti te moje vrstice.

Pretekli petek sem se znašla ne vem kako v naši openski kinodvorani. Prejšnji dan so mi prinesli propagandni list kot vabilo na literarni večer. Ne vem kaj mi je padlo v glavo, da sem šla. Prav malo sem razumela kar so deklamirale razne neznane ženske. Razumela pa sem, ko se je z istega odra zasljal glas proti Bogu. Ne spominjam se sicer točnih besedi, vem pa, da so smešile Boga. Postalo mi je nerodno. Ko sem se ozrla okoli so sicer drugi molčali, a gotovo niso vsi tega odobraval. Sem mati, ki hočem vzgajati krščansko svoje otroke, kakor sem bila sama vzgojena in kakor me uči zdrava pamet. Nisem pa pričakovala, da bom kaj takega slišala od naših ljudi in da se bo na tem kulturnem večeru govorilo proti Bogu.

Gotovo pa je, da me ne bodo več videli na takih večerih. Prirediteljem pa svetujem, da ne bi več govorili proti Bogu!

Openka

Misijon na Opčinah

V slovenskem delu naše škofije so se vršili misijoni že po raznih župnijah. Zadnji je bil v Dolini. Pa tudi naša fara ne sme v tem pogledu zaostajati. V ta namen bo naš popravljeni zvon prvič vabil dne 15. t. m. Govorila nam bosta kar dva misijonarja! Prav lepo vabljeni!

Blok na Škofijah še vedno zaprt

Blok na Škofijah je še vedno zaprt. Razni predstavniki oblasti poudarjajo na raznih množičnih sestankih v vaseh cone B, da ni še minila nevarnost razširjenja slihanke. Ljudje so vsled tega silno razburjeni. Obljubili so pa jim, da bodo blok te dni odprli, če se bodo za to popolno izjavili veterinarji obeh con, ki so se te dni sestali. Veterinarji cone A so že izjavili, da nimajo nič proti odprtju bloka.

Prof. Picard zapustil Trst

Svetovnoznani profesor Picard se je skupno s sinom mudil dalj časa v Trstu. Njegovo bivanje v Trstu je bilo študijskega značaja. Odpotoval je v Bruxelles. Njegov sin pa v Rim, kjer se bo razgovarjal s kompetentnimi oblastmi o možnosti raziskovanja morskega dna v Neapeljskem zalivu. Pravijo, da se oba kmalu vrneta v Trst.

Posvetitev bazilike v Miljah

V nedeljo je tržaški škof blagoslovil miljsko baziliko. Miljska bazilika je zelo stara in je bila zadnje čase samo obnovljena.

Sanatorij za jetične

V kratkem bodo zgradili na Trsteniku novo moderno zdravilišče za jetične. Dosedaj so se morali jetični zdraviti v posebnih oddelkih v prostorih umobolnice pri sv. Ivanu ali pa v prostorih centralne bolnice. Seveda je bilo to zelo neprijetno tako za bolnike same, ki so se nahajali v neprimernih prostorih in pa za upravitelje obeh bolnic, ker je bil zaseden prostor, ki je bil določen v drugačne svrhe. Z novo zgradbo bo pa ves problem rešen. Do maja 1945 so se tržaški jetični zdravili v Ankaranu, ki je sedaj v coni B.

Cerkvena pesmarica na kartončkih

Javlja se, da so do danes izšli sledeči kartončki za ljudsko petje: Mašne (5 pesmi), Ohajilne (7), Marijine (11 pesmi — na 2 kartončkih), Adventne (6), Božične (13 — na dveh kartončkih), Postne (5), Velikonočne (7), Razne (4).

V kratkem izidejo še blagoslovne pesmi ter pesmi za razne praznike in godove.

Kartončki se dobijo v trgovini Fortunat v Trstu.

Poviški dvržavnim nameščencem

Državni uslužbenci bodo te dni prejeli nek znesek na račun onih poviškov, ki jih mora še dokončno odobriti rimski parlament. Uslužbenci občin, province, bolnic ali pa privatnih tvrdk ne bodo prejeli teh poviškov, ker so imeli že popreje povišane plače.

Dolina

Prinašamo nekaj veselih in manj veselih novic iz Doline:

NOVI ZVONIK: Končno se bo le ureničala velika želja vseh Dolinčanov. V tem letu nam bo Zavezniška uprava zgradila novi zvonik. Stal bo na istem mestu kot nekdanji, a bolj važno je to, da bo prav

tako lep in visok kakor njegov ponosni prednik, ki je imel 35 metrov. Ta vesela novica je v zadnjih tednih razgibala vso župnijo, no, nekoga znanega dolinskega dopisnika »Dela« se kar preveč. Mož se je tako razveselil te novice, da je enostavno pozabil na resnico. Kdo bi mu zameril! Nam vsem je malo mar, čigava zadnja prošnja je prepričala zaveznike, da so se odločili za tako veliko delo, ki bo v korist in lepoto naši cerkvi in vsej vasi. V jeseni bo zvonik zgrajen in takrat, Tržačani, na obisk v Dolino! Blagoslovili bomo zvonik in posvetili nove zvonove.

ROŽA V VEČNOST: Pred dvema tedni je umrla v cvetu let Angela Foraus. Imela je raka in je silno veliko trpela, toda mirno in bogudano. Ob tej prerani smrti so dobri ljudje prvič zbirali darove za »rožo v večnost«, kakor nam je o božiču svetoval »K. glas«. Zbrali so darove za več svetih maš namesto cvetja na grob. Tako postajajo naši pogrebi vedno bolj krščanski in resnično duši pokojnega v korist.

PUST IN POST smo Dolinčani srečno končali, oziroma začeli. Slišimo, da se je v nekaterih vaseh pustovanje izpreverilo v težke incidente proti verskim obredom. V Dolini vsega tega ni bilo, a smo nemarnega Pusta prav tako »pokopali«. Tam pozno zvečer je prihrumelo v vas nad 50 motorskih vozil vseh mogočih oblik in

Z GORIŠKEGA

Kulturni večer SKPD

Prihodno sredo 12. marca ob 8h zvečer priredi SKPD v običajnih prostorih na Placuti kulturni večer, ki bo posvečen naši besedi. Na sporedu bodo razne recitacije, pevske in glasbene točke. Nastopajo goriški pevski zbor, pevski in pa števerjanski. Vabila se dobijo v trgovini čevljev Kosič - Raštel J.

Slovesno ustoličenje novega goriškega knezonadškofa

Slovesno ustoličenje novega goriškega knezonadškofa msgr. Hijacinta Ivana Ambrosija se bo izvršilo v nedeljo dne 16. t. m.

Častni sprevid avtomobilov Goričanov odide krog 2h popoldne iz Gorice v Videm in prevzame v videmskem nadškofijskem dvorcu prevz. msgr. Ambrosija in nato se skupno z njim vrne proti Gorici. Komaj stopijo na tla goriške nadškofije, izreče g. nadškofu dobrodošlico krminski dekan msgr. Angel Magrini, obdan od vse dekaniješke duhovščine. Sprevid nato krene proti Gorici in se ustavi pred nadškofijskim dvorcem. Tu se g. nadškofu poklonijo civilne, vojaške in upravne oblasti z g. prefektom na čelu.

Ob 3h popoldne se razvrsti iz nadškofijskega dvorca proti stolnici slovesni sprevid, v katerem bo g. nadškof stopal pod baldahinom za duhovniki in stolnimi kanoniki v slavnostnih liturgičnih cerkvenih oblačilih. Nadškofu bodo sledile oblasti in ljudstvo.

Ob vstopu v stolnico sprejme g. nadškofa dekan stolnega kapitlja msgr. Tarlao. Po obrednem sprejemu pojde prevzvišeni počastit Najsvetejše in nato stopi v prebiterij. Po prečitjanju papeške bule o imenovanju, bo g. nadškof zasedel stolico sv. Hilarija in Tacijana in spregovoril vernikom pozdravne besede. Sledil bo slovesni blagoslov z zahvalno pesmijo.

V ponedeljek dne 17. t. m., na mestni praznik sv. Hilarija in Tacijana, bo g. nadškof opravil ob 10. uri zjutraj prvo slovesno pontifikalno sv. mašo, katere se bo udeležila duhovščina škofije ter goriški meščani.

Kako je v Števerjanu?

Krasno nedeljsko popoldne me je poglavo v Števerjan, med naše kmete in delavce. Sprejeli so me z znano briško gostoljubnostjo. Rebula in tokaj, sta se ponujala iz vseh hiš. Gospod k nam, gospod k nam, so me vabili in resnično sem bil v zadregi. — Pa glejte — tu je naš stari znanec Franc od K.D.Z. Bog živi Franc, sem pozdravil. Bog Vas sprejmi g. doktor, je bil prijazen odgovor mojega starih prijatelja in narodno zavednega borca.

Povabil me je v hišo, kjer sva nemoteno kramljala; marsikaj mi je povedal, med drugim tudi, da imajo v Števerjanu Kmetško delavsko zvezo, ki vodi vse politično in gospodarsko življenje, da imajo močan pevski zbor, ki krepko deluje v cerkvi in zunaj cerkve ob raznih prilikah. Presene-

imen. Bil je ropot in smeh in veselje kot Pust zasluži, a pri vsem krščanski pogreb ni bil niti v najmanjši meri žaljen. Pravijo, da bo drugo leto Pustov avtomobilski obhod še večji. Pri nas je teh motorjev kakor v Ameriki! — Na pepelnico se je zelo veliko vernikov udeležilo službe božje. Šolski pouk se je začel bolj pozno in kadar se naši šolarji zgrnejo v cerkev skupno z odraslimi, je v cerkvi kar lepo. To nedeljo bomo slovesno obhajali trinajsto obletnico papeževske kronanja kakor vsa povojna leta. To je papeška nedelja, ki prinese vedno veliko duhovne koristi in prave sinovske ljubezni do Kristusovega namestnika na zemlji. — Kmalu potem pa pride praznik Sv. Jožefa in z njim izlet v Riemanje. Naši predniki so hodili njega dni v procesiji v Riemanje, sedaj pa se peljemo na vse mogoče načine, a namen je še vedno isti: vsi Brežani gremo častit sv. Jožefa, velikega zavetnika sv. Cerkve in vse naše dežele.

PEVSKI KONCERT: V nedeljo 16. marca bo Dolina doživela izredni slovenski večer, pri katerem bo sodeloval komorni zbor »Škrjanček« iz Trsta. Vsi veste, da v Dolini radi pojemo in tako se tega velikega pevskega nastopa prav zelo veselimo. Pri koncertu bo sodeloval tudi naš stari prijatelj in znanec baritonist g. prof. Marjan Kos. Njegovega lanskega obiska se še vsi z največjim veseljem spominjamo. Škoda je le, da imamo malo dvorano na razpolago in tako ne moremo mnogih povabiti. Začetek koncertnega večera bo ob 19. uri. Dolinčani in Mačkolanji, pridite!

tilo me je to, da vidiš v Števerjanu skoro vsako nedeljo kar štiri zборе v cerkvi. Ob 7h zjutraj poje otroški zbor ob 10. uri pri glavni maši sliši naš mogočen mešani zbor, vmes ženski in samo mladi moški zbor. Tako mi je vez vzradoščen in srečen pripovedoval moj dobri prijatelj in stari pevec Franc. Ob kozarcu tokaja in prigrizku sva se še marsikaj pomnila.

Ugotavljam, da je v Števerjanu zelo živahno kulturno in politično življenje. Komunizem je uničen. Naša mladina je sama našla pot do lepega življenja in k Bogu.

Kje so naši inteligentnejši? Pobili so jih komunisti, šli so k Bogu po plačilo. Mladina pa je našla sama pot iz zagate, in ljubi Bog jim je poslal pevovodjo, da jo uri v petju dan za dnem in širi čast in sloves mladine naše vasi, našega starega ponosnega narodno zavednega Števerjana.

Poslovil sem se od dobre družine, krepko stisnil roko naši stari korenini. Bog vas živi naši dobri Števerjanci!

Prijava dohodkov

Kot znano morajo v teku tega meseca, to je do 31. marca prijaviti svoje dohodke iz leta 1951 vsi oni, ki pridejo v poštev. O tem se je veliko pisalo in govorilo preteklo jesen. Kdor meni, da je dolžan napraviti prijavo, naj ne odlašna na zadnji dan, da ne zamudijo roka, kajti ta ne bo podaljšan.

Anton Orzan

V soboto je nenadoma umrl znani goriški veletrgovec Anton Orzan. Bil je iz stare goriške trgovske družine ter zelo ugledna osebnost v goriškem trgovskem svetu. Pokopali so ga ob veliki udeležbi ljudstva v nedeljo popoldne.

Nekateri bloki na Goriškem odprti

Pred dnevi so odprle jugoslovanske oblasti skoro vse obmejne bloke in tako dovolile prehod našim dvolastnikom. Zaprt je še vedno mirenski blok in še nekateri drugi.

Značilno je, da so zahtevali krajevni odbori jugoslovanskih obmejnih vasi pisemne izjave od vseh tamošnjih dvolastnikov, ki imajo zemljo v Italiji, da ne bodo govorili niti iskali srečanj z osebami tostran meje. Prav gotovo novice, ki bi jih lahko povedali, ne morejo biti preveč častne za Jugoslavijo!

Podpora tolminskim ponesrečencem

Škoda, ki so jo utrpeli prebivalci naših hribov zaradi snega in plazov, je neprecenljiva. Število človeških žrtev je omejeno in v zadnjem tednu ni več narostlo. Računajo torej, da je bilo v vsej Sloveniji okrog 50 ljudi mrtvih zaradi plazov. Toda materialna škoda je za sedaj še nepreračunljiva. Plazovi še vedno drviyo v doline in odnašajo s sabo gozdove, kope

sena, staje, hiše in pa drobnico. Poleg tega sta sneg in zmrzal uničila vsepolno sadnih dreves, ki so se pod težo snega polomila ali zmrznila. Reva je torej velikanška, posebno če pomislimo, da so ljudje že prej trpeli občutno pomanjkanje vsega, posebno obleke.

Zato so začeli po vsej Jugoslaviji in posebno še v Sloveniji pobirati prostovoljne prispevke za te ponesrečence. Nabiralna akcija se vrši tudi na Tržaškem in v Gorici. Ljudje radi dajejo, še rajši pa bi darovali, če bi mogli darovane stvari pošiljati svojem v ponesrečenih krajih brez tolikih težav in omejitev kot do sedaj. Znano je, kakšne silne ovire delajo sedaj jugoslovanske oblasti ljudem, ki prejema-jo pakete iz inozemstva. Prihajajo poročila, da ležijo paketi mesece in mesece na pošti, ker ljudje nimajo denarja, da bi plačali carino, katero oblast zahteva za blago v paketu. To je največja krivica, katero naj oblasti takoj odpravijo, da bo mogoče uspešne pomagati tako težko prizadetim ljudem v hriboh. Tudi dobrodelno društvo v Gorici je vsekakor voljno sprejemati darove v denarju in blagu za žrtve plazov in snega v Sloveniji. V ta namen je pisarna na Placuti odprta vsak dan dopoldne.

Smrtna nesreča blizu Krmina

V nedeljo 2. marca se je v bližini Krmina zgodila huda nesreča. Na cesti, ki pelje iz Kaprive proti Šlovenu so našli mrtvega 59 let starega penzionista Otona Rusijana, ki ga je povozil neznan motociklist. Umrli je zaradi razbitja lobanje. Oblasti so uvedle preiskavo.

Pastirsko pismo

Novi goriški nadškof je te dni naslovil na svoje škofljane svoje prvo pastirsko pismo v slovenščini in italijanščini. To pismo je obenem tudi prvi pozdrav Nadpastirja svojim ovčicam. Prihodnjič objavimo izvleček tega pisma.

Radio Trst II.

Nedelja, 9. marca 1952: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Oddaja za najmlajše - SREČA IN NESREČA. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. 16.00 Koncert komornega zbora Škrjanček. — 18.30 Koncert pianista Gabrijela Devetaka. — 18.00 Iz delavskega sveta. — 21.00 Književnost in umetnost. — 22.00 Mozart: FIGAROJEVA SVATBA - 1. dej.

Ponedeljek, 13.30 Kulturni obzornik. — 18.15 Rimski Korsakov: Zlati petelin. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Koncert mezzosopranistke Justine Kralj-Vugove. — 22.00 Mozart: FIGAROJEVA SVATBA, 2. in 3. dej.

Torek, 11. 3.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 20. lek. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Dramatizirana povest. — 22.00 Mozart: FIGAROJEVA SVATBA - 4. dej.

Sreda, 12. 3.: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.02 Koncert sopranistke Otte Ondine. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.00 Vokalni kvartet. — 22.00 Paganini: Koncert št. 1.

Četrtek, 13. 3.: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 20.00 Koncert baritonista Marijana Kosa. — 21.00 Radijski oder - G. Roland: VOJNA ALI MIR, igra v 3. dej. nato Folklorni plesi.

Petek, 14. 3.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 21. lek. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 22.00 Slavni pevci. — 23.00 Lisztove skladbe. Sobota, 15. 3.: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet. 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Pestri spored. — 22.00 Čajkovski: Romeo in Julija. — 22.22 Slovanski plesi.

Poveljnik pomorskih sil NATO

Po dolgem obotavljanju so se zedinili za imenovanje vrhovnega poveljnika pomorskih sil atlantske zveze. Nesoglasje je vladalo predvsem med Anglijo in ZDA. Končno so se zedinili ter postavili na to častno mesto ameriškega admirala Mc Cormicka.

Na tem položaju bo imel Mc Cormick kot poveljnik pomorskega področja enak delokrog kot ga ima general Eisenhower kot poveljnik kopnih sil Atlantske pogodbe v Evropi.

Mc Cormick je istočasno objavil imenovanje britanskega admirala sirra Williama Andrewesa za namestnika poveljnika pomorskih sil Atlantske pogodbe. Mc Cormick je dalje izjavil, da bo njegov štab po

svoji sestavi mednarodno, sestavljen iz vseh prizadetih držav in da bo formiran čimprej mogoče. Izjavil je, da bo poročal stalni skupini Atlantske pogodbe enako, kot ji je odgovoren tudi general Eisenhower kot vrhovni zavezniški poveljnik v Evropi. Ta stalna skupina, ki predstavlja 12 držav Atlantske pogodbe, bo tudi določila dolžnosti in pristojnost novega pomorskega poveljstva.

ZANIMIVOSTI

Topole za Polesine

Eden vzrokov poplave v Polesine so bili nezavarovani bregovi reke Pada. Ti bregovi bi morali biti dovolj široki in visoki ter obraščeni. Taki bregovi oziroma nasipi največ vzdržijo. Marsikje pa so bili med vojno in takoj po vojni nasipi oropani vsega drevja in v precizkujni niso vzdržali. Predvsem so bili posekani topoli, katerih les je precej drag in se ga lahko prodaja tvornicam celuloze (za izdelavo papirja in umetne svile).

Predvsem mislijo v bodoče urediti nasade topolov in v ta namen jih imajo že mnogo na razpolago. Samo tvornice celuloze so darovale 100.000 komadov topolovih sadik.

Letala v višini petdesettisoč metrov

Na v Atlantiku izgubljenem otoku, v višini obal Virginije v ZDA, je v obratu od leta 1946 pod vodstvom »Ameriškega odbora za zračno plobo«, prav poseben aeronavtski laboratorij, katerega obstoj je bil do najnovejšega časa tajen. V tem laboratoriju preskušajo miniaturne modele letal, ki bodo jutri gospodarji zraka. Raziskovanja se vršijo v dveh glavnih smericah: prva zadeva na daljavo vodene iztrelke z velikim akcijskim radijem, druga pa resnična in prava letala.

Uspehi teh poskusov so nadvse tajni, vendar so prodrle v javnost nekatere zanimive podrobnosti. Tako izvemo na primer, da dosežejo razni modeli skoraj 50.000 metrov višine in hitrost 5.000 km na uro. Miniatura letala spuščajo z raketskim pogonom, njihov celotni polet v vsemirje traja samo dve minuti, nakar so neizogibno izgubljena, ker je nemogoče jih najti.

Novo zdravilo zoper jetiko

Iz Amerike pride vsakotoliko kaka ameriškanec. Včasih so to brucei, večkrat so pa tudi res koristna in praktična odkritja. Kako smo n. pr. strmeli ob koncu vojne, ko smo zvedeli za penicilin in DDT, ki so ju med vojno odkrili in preiskovali v Ameriki.

Zadnje dni je prav tako prišel z velikim hrupom glas o nekem novem zdravilu zoper jetiko, ki so ga baje odkrili in tudi že preiskovali na ameriški kliniki v Sea View. Novo zdravilo, kateremu niso dali še uradnega imena, dela baje čudeže. Ima namreč moč, da umori bacil jetike. Tega do sedaj niso mogli doseči z nobenim poznanim zdravilom, tudi s streptomycinom ne. Bolniki, ki so bili že blizu smrti, so z novim zdravilom po šestih mesecih popolnoma ozdraveli.

Če je vst resnična, — in zdi se, da je, — potem je človeštvo izbojevalo res veliko zmago zoper enega najhujših človeških sovražnikov. Časopisi poročajo, da bodo tudi v Italiji začeli v kratkem preiskovati novo zdravilo v zavodu Forlanini v Rimu.

Iz Amerike poročajo tudi, da so odkrili proces, kako spreminjati morsko vodo v pitno. To delajo s pomočjo elektrike in posebnih filtrov. Tudi o tem so ljudje vedno sanjali, a do sedaj vedno brez uspeha.

Darovi za sklad L. Kemperla

Namesto cvetja na grob č. g. msgr. Brumata daruje Olga Mavrič iz Kanade 500; namesto cvetja na grob pok. družbenice Marije Mlekuž, darujeta družbenici Lazar Nežika in N.N. iz Trsta 2000.— lir.

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Namesto cvetja na grob blagopokojnega g. Rafaela Piščanca daruje gdč. G. iz Gorice 1000; namesto cvetja na grob pok. Marije Gravner daruje podjetje N.N. iz Gorice 2500.— lir.

Vsem blagim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve in hvaležnosti!

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Gdč. Č. K. 1000.— lir.

Bog povrni!

Srčna hvala!

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici